

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Caroli Scribani è Societate Iesv Philosophvs Christianvs

Scribanius, Carolus

Neobvrgi. Ad Danubium, 1618

Scriptiois Cavssa

[urn:nbn:de:hbz:466:1-46524](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-46524)

SCRIPTIONIS
CAVSSA

ARDINALIS *Lass-*
francus. condixerat hic
mihi in biduum seriarū
rerum tractationem. ve-
ni ad destinatum diem,
cū in Vaticani limine video grande
aliquid submurmurantes medicos in-
gredior. occurrit familia. gemitu & per-
tinaci silentio, manuum compressione, o-
culorum flebili iactatione magnitudi-
nem testata. à qua nihil refero præter dē-
sas lacrymas, directas in œroribus genas
tanquam graui vomere proscindentes,
& suspiriosum illud, O, vocesque doloris
indices. cœpi suspicari quod erat, & imo
ducta anhelò pectore suspiria, & lacry-
ma. qualis illisa tectis grando, vt cætera
tacerent, loquebantur. con laue ipsum
Domini peto. video in lectulo alterius
meliorisque vitæ res meditantem. &
iam triste vltimumq; illud vale dixerat
suis: in quo tanquam rupeo sarcophago
dome-

EPISTOLA

domesticorum spes omnium consepulta
 & emortua iacebant. steti attonito si-
 milior, vt in re tam prepropera, tam in-
 expectata recta exinde me ad LLVST.
 ET REV. Scipionem Cobellucium, con-
 fero, ac vix data acceptaque salutatio-
 ne. Itane mi Scipio rapimur? o spes fal-
 laces, vbi sunt cogitationes nostrae? vbi
 adium augusta, hortorum amœna, diuite
 superboq; ludentia nemore? vix biduum
 intercesserat cum sponderet Lanfrancus
 Tuus annos plurimos athleticæ propior
 quam purpuratæ valetudini. at nunc v-
 bi spes & meditata in annos, audeo &
 sperat a nõvno voto ad que Scipio pro in-
 genita modestia & prudentia. Nihil hic
 nouum. vetera vides, & multorum iam
 cervicibus trita. & ferè purpuratorum
 hæc semita, in medio magnarum cogita-
 tionum destituit. quantò feliciores vos,
 quibus, cum omnis dies, omnis hora vlti-
 ma, nihil inopinatum accidit. hic ego, Est
 vt dicis & inter felicitates omnium pri-
 mas hæc mihi lacerna est, quæ Philoso-
 phiam hanc docuit, videre humana, etiã
 calcare. gratulorq; in primis Tibi, qui
 inter

DEDICATORIA.

inter purpuram doctaque volumina, plus
 philosophici quam purpurati pulueris
 tecum trahis. o vana, & solo non raro
 promissorio opulentata verbo! paucidies
 sunt, cum legerem hortos stantis tunc
 Lanfranci Tui, ridebamque diuites in
 ijs sponiones, longissimam domino vitam
 mentientes. hyberna nemora, hybernas
 aues, rupes, fontes locis non suis: valles,
 montes lacus, torrentes, alibi omnia na-
 ta, hic ad naturæ inuidiameducta: &
 tacitus mecum, Quamdiu hæc? non de-
 stituent dominum ante extremam ma-
 num? addo, Cui hæc nunc domino aut hæ-
 redi posita? Vetera hæc, ait Scipio, & non
 vna in gente reperies. vbi enim non co-
 luntur agri? nec multo frustra iam agri:
 sed & vrbes retro, & populi frequentes.
 quid quod & maria mortem non vno lo-
 cobiberint? iam quanta oppida aut Ocea-
 nus diluit, aut fulmina decinerarunt,
 aut non mitior ignis, aut detotondit gla-
 dius, aut soli hausta in gluuie sine nomine
 iacent: imò non satis semel passa, semper
 metuenda hæc veniunt rediuiua malo-
 rum sceneratione. verè inquam ista corri-
 uo-
 uo-

uero-

PRAEFATIO

Memoras & elementis sideribusque do-
 semur nihil hic perpetuare dies & nox
 inuicem vertunt, perimunt. sol stitio-
 nis annuis, luna mensuris quid non te-
 stantur? aer quam vbiq; terrarum in-
 constans hic atbescit in niuibus, ibi con-
 crescit in grandine, alibi imbribus gra-
 uidatur, nunc sudat in rore, nunc flumi-
 na emittit, arbitreris ingenti matris ni-
 xu disruptis visceribus partum diffun-
 dere, dehinc substillum & denuo sudum,
 inde nimbis collidentibus tonitrua mu-
 giunt, rutilant fulgura, fulmina prami-
 cant, & sperata rursus serenitas. in
 mari quam fides infamis de flustris in-
 quietum, de decumantis tranquillum
 nunc dormiri, adeoque & mortuum arbi-
 traberis, ignava cubatione. & momento
 surgit in montes, credas B. bylonem in-
 surgere calo, minasq; irasq; in terras Di-
 uosq; iaculari. & sane vbi excreuerit in-
 dignatio, pilas pateasq; classes iurabis,
 ita toto iactantur elemento, vt momen-
 to propè eodem nunc nubes tangant, nunc
 vada, terra verò quam varia? videas vi-
 rentem, exinde flauam, mox & canam,

AUTORIS.

ac tandē sine veste insultam, exsuccidā,
 non vno loco, eodemque non multo graui
 temulentam vindemia. intuere deinde,
 hic montium scapulas derasas, ibi valles
 nubibus superstantes, fontium alibi diui-
 tes venas, alibi arentes, fluminumq; vias
 iam nullas. Fuit hoc, ait Scipio, iam inde
 à primordio. terrā cogita primitus vir-
 ginem & cassam, inde viritim per ma-
 patia cūitam, ac demum velut ex semi-
 ne populi de populis, vrbes de vrbibus de
 regnis regnata sunt. & non vno post
 hac loco iterū mapatia, solitudo, & gra-
 ue illud, Fuit hic Troia, ibi Babylon, alibi
 Niniue stetit: eritq; cūm hac ipsa vrbū
 orbisq; Domina audiat, Hic Roma, &
 cœlo surgentia tecta, & colles aliquando
 denique, non vltimus decoctor ignis
 cassam ac quasi virginem restituet ter-
 ram bene, inquam ego. & vt semper soles
 prouidē & doctē, atque vtinam hac al-
 tius infederent animis, tinctaq; purpura
 omnis seriis his foret cogitationibus:
 mortis in primis, & alterius vitæ, ô ni-
 mium funestis, à quibus omnis miseratio
 & benignitas eternū exulat. Quid
 fiet

EPISTOLA

fiet, mi Scipio, cum in comitata stabit
 purpura irreuocabili Aeternitatis sentē-
 ti a ferienda? Duravici situdo. ignes &
 flammis qui cogitat Aeternas, & ante
 has saeva magni Iudicis tribunalia, non
 contemnet quidquid perennaturis incen-
 dijs metuendum? nam quae haec fiducia,
 hic auro & honoribus circumfluere, & cum
 Epu'one purpura, & cum Lazaro Abra-
 ha sinum sperare? quis miles victoriam
 è delicijs & mensa sperat? quis de bombi-
 rum stamine, & molli pluma, palmam
 & statuas virtuti destinatas? de papilio-
 nibus & rustica casa in aciem itur &
 arma victricia victurumque terris no-
 men. de agresti aggere, de subacta mali-
 gna terra, dum decurritur campus, fossa
 struitur, testudo desiccatur, obdurescunt
 manus. facilis ad arma, ad ferrum, ad
 triumphum via est. nam quid timeant,
 aut quid non sperent roborat a manus, &
 per strictiorem disciplinam exercita,
 pugnaeque iam ante edificat. dura haec
 forte cuiquam videbuntur. in illa erunt,
 si premia cogitamus victura aeternum.
 si nostra cum Christo componamus illius
 inno-

DEDICATORIA.

innocentiam & pœnas, scelera nostra &
 mollem vitam, magis etiam, si ignes co-
 gitamus nullo auro mitigandos, nullo fi-
 niendos. Hic Cobellucius. Hæc qui cogi-
 tet, alia omnia extra purpuram mediteo-
 tur, ac illa iam donatus, publicè licet il-
 lam priuatim tamen sacco & cineribus
 redolebit, maximè ubi ad adolescentia
 seriam disquisitionem animum adiece-
 rit. nam quis in coccino & tyrio pro de-
 lictis supplicet? quis inter balnea hortos-
 què amœnior es: inter spumantes falerno
 pteras, niuibus glaciequè medijs aestibus
 natantes? cui ego, Planè tibi Scipio assen-
 tior. nam quid stolidius quàm purpura-
 tis si spirijs calum petere, coccineis lacry-
 mis gloriam sperare? maximè cum plus
 purpura coccusquè suspiriat ur quàm cæ-
 lum; cum plus illis sudorum lacryma-
 rumquè quàm huius fluat, plus etiam san-
 guinis? & qua purpura preit ille qui
 sanguineo madidus sudore hortum rigat
 & prætorium, vt natate lauariquè iam
 possis non rosa aut myrto sed conditoris
 tui sanguine, in vicem delictorum tuorum
 prodigè fusi: aut qua purpura, spineo re-
 ditus

ditus

PRAEFATIO

dimittis diademate, venustat genas? qua
 clauos, crucem, lanceam, qua spongiam,
 pannos, praesepe monum:ntum? Ad qua
 Scipio. Ingenti ad hac animo opus, Neq;
 enim inchoasse satis, perseverantia coro-
 natur, & hac sola, ne exemplo illorum
 qui naufragio liberati cum repudium
 mari & naui dixerint, vbi resederint
 fluctus timorq;, votorum obliti, pericula
 repetunt, redeamus ad vetera, canes ad
 vomitum: vt audiamus comminatoriũ
 illud zizania ignibus nata, fanũ forna-
 cibus destinatum. maxime cum circuit
 hostis, si quos possit aut concupiscentia fi-
 gere, aut opibus irretire, aut honoribus à
 vero detorquere. neque tamen desperan-
 dum, mi Scipio post lapsum, neq; nos pu-
 det piget ve post morbos nouos, valetu-
 dinem iterare medicamentis nouis. bene
 ille cecidisti non pudeat liberari. iteran-
 da medicina est inualetudine iterata.
 neque statim succidendus aut submitte-
 dus animus desperatione est. sed neque
 nimis fiducia restituta semel valetudi-
 nis ad morbi causas properandum est.
 fatui qui valetudinis fiducia voluntaria
 se induunt aegritudine, & praeceptorum

AUTORIS.

fortuita spe ad pericula decurrunt. prudentes, qui salutem periculorum memoria operantur, nusquam securi, semper timidi. timor securitatis dux est, periculorum presumptio. verum animis in his opus. fateor, at deesse illi non possunt futura cogitanti. quid enim huic arduum euenire potest, non si morte proposita sanguis fundendus, aut in compede vitæ trahenda. videt, cum ad humana & profundam gentilitatem se vertit: etiam in sceminis horum contemptum, videt Asdrubalis vxorem deuolatam in ignes, vt hostili se ludibrio eripiat, videt aliam aspides pectori immittentem, aliam etiam marito sociam & mortis ducem, & illam quæ à lupanaribus semesam linguam in tyrannum expuit ne coniurationis prodat socios. & hi pertenuis naturalis cuiusdam Philosophie, in indocta ceruice & femineo pectore fructus feterunt, sub premio laudis humane. quid poterit Philosophia Christiana meliorem Christi sui purpura delibuta, sudoribus lota, sanguine balneata, vulneribus pasta, clauis roborata? formidabit pa-

EPISTOLA

ti pro veritate in salutem, quod alij affe-
 ctarunt pro vanitate in perditionem?
 quod illi pro inuisibili nomine, non au-
 deant hi pro nunquam morituro, & de
 aternitate cum Christo commensuran-
 do nam quid pertimescat animus Chri-
 sto suo plenus, ver. q³ illius Philosophia
 excultu? Sub unxi Cobellucius. Nemo
 haec dabit nisi Christianum Philosophu
 olens, vt liceat mihi cum Tertulliano.
 Grande Philosophici Christiani pallij
 beneficium est, ius cuius vel recogita-
 tu improbi mores erubescant. quo te-
 ctus quidquid hic magnum proculcet vt
 paleam messoria vanno excussam vt non
 immerito cum eodem exclamem: Gau-
 de pallium & exulta. melior iam te
 Philosophia dignata est, ex quo Chri-
 stianum vestire cepisti, Verum dico
 Christianam, qui mores vitamq³ Chri-
 sti sui imitetur & exprimat: cuius vel
 occursum vitia suffundantur. quis enim
 amulum suum cum videt non patitur, i-
 ta improbitas virtutem speculata, si non
 remisit exueritque omnem maligni-
 tatem, rubore tamen percutitur, & a-
 mula

DEDICATORIA.

*mula cōscientiæ tacita cōfessione errorē
 testatur. finierat. & ego. Sequamur, mi
 Scipio, magna hæc verba, magis etiam,
 locupletemus hæc rebus nihilo inferiori-
 bus. nam quid iam ambiat Philosophus
 tuus Christo plenus? purpuram? non mo-
 rituram cogitat, contemnit scenecam.
 honores? miserum est altius tolli, vt de-
 cidas altius nobilitatem? anima & cor-
 pore pares, sola virtute distinguimur. o-
 pes? magno viatico breue vitæ iter non
 instruitur, sed oneratur. delicias? victima
 ad supplicium saginantur, hostia ad pæ-
 nam coronantur. Et quid sunt hæc, omni
 momento dubia exspectatione pendula?
 quid Epulonia mensa & purpura cum
 premiatione Lazari? delectus in manu
 nostra est. vtriusque possessione Christi
 exemplo excludimur. errare ille vt nec
 metiri nec fallere potuit. Iam verò quid
 metuat Christianus Philosophus, agonē?
 quis miles sub oculis Imperatoris ducto-
 risque sui non vltro pericula prouocat,
 hostem laceffit? & non vt aurum ignibus
 sic nos Domino discriminibus arguimur?
 tormenta? nobile spectaculum & Deo di-
 gnum*

PRAEFATIO

gnum. Christianus cum minis & tormē-
tis compositus. aduersa: non omnes viri
fortes arumnis suis floruerunt: tolle illa.
nō materiam subtrahes virtuti? & quod
discrimen inter fortem & ignauum si
aduersa sustuleri? hinc illud Poeta:

Ingenium res

Aduersæ nudare solent; celare secūde.
paupertatem? felicior in itinere qui
leuior incedit, & expeditior celo est one-
re subtracto, docuit hoc Christus, & om-
nes propè magni, quos in exemplum o-
mnis aetas adducit. vincula? solutus om-
nis imitator Christi Deo est. & non ar-
ctioribus manicis tenetur qui sceleribus
constrictus iacet? tyrannos? iudex ali-
quando horum sedebit agonotheta no-
ster. ridet quē omne carnificis ingenium,
memor alterius cui ignium qui membra
dum vrunt reficiunt, dum carpunt nu-
triunt: sicut ignes ardentium vbiq; ter-
rarum flagrant, nec erogantur: memor-
quē futura felicitatis nulla aeternitate
ponenda, nulla minnenda Verūm quid
hisce diutius occupatissimum tenco, &
publicè pecco qui à publicis auoco. vota
pre-

precesq̄s amico persoluamus. dixerā,
Et matua, benevolentissima, amicissima-
que, vt vsus noster ferebat, consalutatio-
ne sermonem finiimus: inde ipse ad Va-
ticanum suum, ego domum, & plenus
iam morte tanti viri, plenus Christiano
hoc alloquio, decurri ad chartam & ca-
lamum, ad mortem, demum ad operis
huius reliqua. Memento quicumque hæc
leges, vita huius & alterius. momento
rapimur è purpura & delicijs ad tribu-
nalia. ô non ad immites & nunquam mo-
rituros Epulonios ignes! ab auro & cogi-
tationibus seculorum magnis: non sit cū
Euangelico diuite; cui sudabat area, las-
sata gemebant horrea mesibus fatigata.
Memento doctissimi Cobellucij, n. emen-
to & mei apud communem Dominum
cui omnis hic ad lampada labor desuda-
uit, vt priori huic Timoris Virtutum al-
ter, tertiusq̄ Amoris diuini tomus acce-
dat. ita voueo. animum tantum, viresq̄s
otiumque concede Deus, gloriae tue, salu-
tissime, publico multorum bono.

B

SYL